Visuomenės, Kultūros, Politikos Laikraštis
"LAISVĖ"
Eina du sykiu sąvaitėj: Utarninke ir Pėtnyčioj
Leidžia "LAISVĖS BENDROVĖ"
PRENUMERATA METAMS:
Amerikoje.....$2.00
Kanadoje ir užrubežiuose.....3.00
PUSEI METŲ:
Kanadoje ir užrubežiuose.....$1.50
Amerikoje.....1.00
Apgarsinimų kainos ant užklausimo.
"LAISVĖ"
242 W. Broadway So. Boston, Mass.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY
"LAISVE"
Published by
"LAISVĖ" PUBLISHING CO.
Every Tuesday and Friday at Boston, Mass.
YEARLY SUBSCRIBTION RATE:
In the United States.....$2.00
To Foreign Countries.....3.00
Advertising rates on application.
All communications should be addressed to:
"LAISVĖ"
242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

No. 62. Telefonas: So. Boston 21013. BOSTON, MASS., 2 RUGPJŪČIO (AUGUST), 1912 m. Telefonas: So. Boston 21013. II Metai

"Entered as second-class matter November 13, 1911, at post office at the Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879."

AMERIKOJ

Katalikų misijonieriai.

Londonas, 30 liepos. "Laisvėje" buvo rašyta apie indijonų kankinimą Pietinėje Amerikoje. Pasirodo, kad tenykščių indijonų globėjais yra katalikų misijonieriai. Peru republikos valdžia visiškai neįsileidžia į savo šalį kitų tikybų kunigų. Katalikų misijonieriai labai gerai žinojo, kaip kankinami indijonai. Pagal apskaitymą, indijonų iškankinta 30,000.

Anglijos valdžia kreipėsi prie popiežiaus su nurodymu, kad katalikų misijonieriai elgėsi visai nekrikščioniškai.

Nori sumažinti traukinių greitumą.

New York. Komisija, kuri tardo, kodėl atsitiko gelžkelio nelaimė Hady Park ties Chicago, pripažino, kad reikia sumažinti ekspresų greitumą. Pripažinta, kad ant dabartinių rėlių ekspresai negali taip greitai bėgti, kadangi atsitinka labai daug nelaimių. Kaip sako, nekurios kompanijos jau nori sumažinti traukinių greitumą.

New Yorko raistas.

Užmušimas gemblerio (lošiko kortomis) Rosenthalio turės didžiausias pasekmes. Ir dabar jau viešpatauja didžiausias sujudimas. Jau suareštuotas kapitono pagelbininkas Becker, jo agentas Rose, keli gembleriai ir daugiaus žmonių. Visą dalyką paėmė į savo rankas Burnso detektyvų agentūra, kuri ieško užmušėjų. Tardymą veda district attorney Whitman. Jau dabar kilo aikštėn didžiausias policijos sėbravimas su visokių slaptų urvų savininkais. Juk Rosenthalis dėlto ir buvo užmuštas, kad išdavė policijos slaptybes. Kapitono pagelbininkas Becker kasmetai imdavo kyšių suvirš du milijonu dolerių. Tuos pinigus jam padėdavo iškolektuoti Rose, kuris taippat areštuotas. Whitman pasakė, kad Beckerio laukia elektriška kedė, jeigu jis neprisipažins ir neišduos visų užmušėjų.

Kuomet užmušė Rosenthalį, tai apie tą vietą stovėjo kokia 20 vyrų, kuriuos buvo nusamdžius policija. Tokiu būdu Rosenthalis jokiu būdu negalėjo išsisukti iš jų nagų. Rose ir Vallonas su Webberiu pripažino, kad Rosenthalio užmušimą surengė Beckeris. Išsiaiškino, kad už užmušėjystę užmokėjo Webber, nes jį būk privertę.

Tasai baisusis skandalas sujudino visą Ameriką. Visiems aišku, kad už Beckerio pečių stovi visa eilė policijos ramsčių. Jeigu tik district attorney sąžiniškai ves tardymą, męs, mažu, dar ne tą pamatysime.

Viskas puikiai užderėjo.

Kansas City, 30 liepos.—Vakarinėse valstijose šiemet viskas puikiai užderėjo. Labai gerai išrodo kviečiai ir kukurūzai. Labai daug prisišienauta. Gerai išrodo vata. Visokių uogų ir, apskritai, fruktų didelės daugybės. Bus didelis pelnas pirkliams, gelžkeliams ir visoms industrijos šakoms.

Pereitą nedėlią jau atvežta į Kansas City kviečių už 2½ milijono dolerių.

Pranašauja Kristaus atėjimą.

Springfield, 1 rugpjūčio.—Kun. Henry Stone iš Wallingford, Conn. susirinkime adventistų draugijos pranašavo, jog šiais, 1912 metais, įvyks antras Kristaus atėjimas ant žemės.

Ir kas tik tiems kunigams į galvą neateina!

Mexikoje.

Sukilėlių vadas Orosco apskelbė, kad nuo visų amerikiečių bus atiminėjama ginklai. Jisai sako, kad Suv. Valstijų valdžia remia Madero ir todėl už piktą nenorįs gražumu atsimokėti. Daugelis amerikiečių apleidžia Mexiką.

Seidelis agituoja išsijuosęs

Kandidatas į vice-prezidentus Emil Seidel agituoja išsijuosęs pietinėse valstijose. Dabar jisai važinėja po Texas valstiją ir jo socijalistiškos prakalbos žmonėms labai patinka. Nors pietuose dideli karščiai, siekanti 100 laipsnių, vienok žmonės smarkiai renkasi ant prakalbų.

Susikūlė laivai.

Garlaivis "City of Rockland", ėjęs į Bostoną, susidūrė su laivu, kuriame buvo vežta anglįs. Ant "City of Rockland" buvo 500 pasažierių. Nors susikulimas buvo smarkus ir "City of Rockland" nunešė visą galą, vienok pasažieriai pavyko išgelbėti, kadangi krantas buvo visiškai netoli.

Kareiviai pas streikierius.

Port Arthur, Ontario. Liepos 31 d. sustreikavo dokų darbininkai. Tuojaus pribuvo 300 kareivių.

Saviškiai ėdasi.

Demokratas Bryanas vėl išplūdo savo laikrašty "Commover" pulkininką Rooseveltą. Jisai jį sumaišo su dumblais, sakydamas, kad Rooseveltas esąs didžiausias atžagareivis.

Šuo išgelbėjo moterį ir dukterį.

St. Paul, Minn., 29 liepos.—Ištikimas šuo išgelbėjo nuo mirties motiną ir dukterį. Kuomet užsidegė namas ir šuo pajuto dūmus, jisai priėjo prie miegamojo kambario durių ir taip ilgai lojo, koleik nepabudino dukters. Šioji, pabudusi, prižadino ir motiną. Abidvi dar spėjo išsigelbėti.

8-nių metų mergaitė vogė arklius.

Pittsburg, Pa.—Areštuota 8-nių metų mergaitė B. Lowell, kuri pavogė arklius, kad parvažiuoti namo, neužsimokant už karą. Pereitą nedėlią jinai iškirto tokį pat "šposą". Kuomet ją areštavo, jai pavyko pabėgti.

UŽSIENYJ

Atsisako klausyti vadų.

Londonas, liepos 30 d.—50.000 streikuojančių dokų darbininkų atsisako klausyti savo vadų. Tie vadai skatina darbininkus grįžti darban. Tiktai 500 darbininkų sugrįžo dirbti.

Žuvo 21 žmogus.

Binz, Vokietija, 30 liep.—Baltijos pamarėje, miestely Binz atsitiko didelė nelaimė.

Tan miestelin vasaros laiku suvažiuoja maudytis daugybė žmonių. Kuomet žmonių kuopa kėlėsi iš laivo, staigiai sugriuvo tiltelis. Per šimtą žmonių įpuolė vandenin. Nors tuojaus buvo paduota pirmoji pagelba, vienok 21 žmogus nuskendo. Tiek jau lavonų ištraukta iš vandenio.

Sunaikino Turkijos uostą.

Massova, Eritrea, liepos 30 d.—Būrys Italijos kariškų laivų, kuris nuo pat karės pradžios saugoja Raudonąsias jūres, atakavo turkišką uostą Hodeida. Italams pasisekė operacija. Tasai portas turi labai didelę svarbą dėl Arabijos.

Serga Abdul Hamidas.

Pranešama, kad senasis turkų sultonas, kuris dabar esąs belaisvis, smarkiai sergąs ir vargiai bepasveiks.

Mirė japonų mikado.

Tokio, 30 liepos.—Mirė Japonijos mikado (karalius) Mutsuhito. Daktarai ilgai slėpė, jog jo gyvenimas esąs pavojuje. Mirties valandoje visi ministeriai buvo čia jau.

Miręs karalius gimė 1852 metais ir buvo pirmas konstitucijinis karalius Japonijoj. Japonų tautininkai ir šiaip jau tamsesnioji liaudis skaito savo mikado vos ne dievu.

Dabar sostą apėmė Yoshihito Hakunamija, nabašninko sūnus.

Žuvo trįs.

Miunchen, Vokietija, 29 liepos.—Iš priežasties miglos lakūnas Juozas Fisher nematė, kaip toli esąs nuo žemės ir, norėdamas nusileisti, taip smarkiai susimušė, jog žuvo patsai ir du keliauninkai, kurie su juo važiavo.

Reikalaus slapto balsavimo, rengiant streiką.

Brisbona, Australija.—Australijos valdžia įnešė atstovų apsvarstymui billių, kad ateityje darbininkai turi slaptai nubalsuoti, pradėti ar nepradėti streikas. Taippat mažiausia prieš dvi savaiti turi pranešti darbdaviui apie streiko pradėjimą.

Laimėjo revoliucijonieriai.

Pereitame "Laisvės" N-ry buvo rašyta, kad Italijos socijalistai skilo į dvi dali. Pasirodo, kad vadinami revoliucijonieriai, tai yra smarkesni socijalistai, paėmė viršų. Visi tie, kurie pataikauja valdžiai, išmesti iš partijos.

Darbininkai esą labai užganėdinti revoliucijonierių laimėjimu. Dabar bus pradėta smarkesnė agitacija prieš karę, nes nekurie iš pataikūnų socijalistų buvo karės šalininkai.

Chinijoje.

Daktaras Sun-Yat-Sen, buvęs Pietų Chinijos prezidentas ir žymiausias revoliucijonierius, nori sutverti naują progresyvišką partiją. Ta partija būtų priešinga politikai dabartinio prezidento Yuan-Shi-Kai'jaus. Daktaras Sun-Yat-Sen vadina Yuaną didžiausiu atžagareiviu ir veidmainiu.

Chinijos parlamentą laiko savo geležinėse rankose kariumenė. Toksai padėjimas nieko gero nepranašauja.

Suokalbis prieš sultoną.

Laike iškilmingų pietų Portos mieste, kuriame dalyvavo visi Turkijos ministeriai ir sultonas, visi ministeriai nuvirto nuo kedžių ir vos tik išgelbėta jų gyvastis. Manoma, kad valgiai buvo užnuodyti.

Fanatikas nusižudė.

Kuomet vienas iš japoniškų fanatikų patyrė, jog Japonijos imperatorius Mutsuhito miršta, jisai nusižudė, norėdamas užbėgti mirčiai už akių.

Pasirodo, kad Japonijoj dar esama tokių fanatikų, kurie daro sau "charikiri", tai yra pats save pasiskerdžia, kad tik užlaikius mikado gyvybę.

Miręs mikado niekados neidavęs už žmones. Dabar Japonijoj smarkiai pradeda augti darbininkų judėjimas ir valdžia jį persekioja kuosmarkiausiai.

Persijoje.

Rusai vėl nusiuntė daugiau kariumenės į Persiją. Kazokų būriai dabar vaikosi šachsevenus.

Teherane, Persijos sostinėj, vėl įvedama kazokų brigada, kuri buvo prie senojo šacho.

Ispanijos valdžia remia reakciją Portugalijoje.

Portugalijos socijalistai kreipiasi į tarptautišką socijalistų biurą ir prašo, kad visur būtų keliami protestai prieš nuolatinį Ispanijos valdžios rėmimą Portugalijos atžagareivių. Portugalijoje pradėjo labai smarkiai neapkęsti visų ispanų.

Kiek žuvo japonų?

Japonų vyriausybė tik neseniai paskelbė, kiek išviso žuvo japonų kareivių ir aficierių per rusų karę.

Neskaitant Port-Arturo apgulimo, išviso buvo užmušta ir sužeista japonų 130,086 žm.; užmušta buvo 29,000, iš to skaičiaus 1.091 aficierių. Kovoj ties Mukdenu buvo užmuštų 16,404 japonai ir sužeistų 55,655. Kovoj ties Laojanu japonai nustojo 23,714 žmonių. Per Port-Arturo apgulimą japonų užmušė bei sužeidė 42,085 žm., tame skaičiuje 1,628 aficierių.

RUSIJOJ

Lenos kasyklose.

Lenos kasyklose vėl neramu. Šią savaitę visi Lenos kasyklų darbininkai pareikalavo su jais atsiskaityti, paliuosuoti juos ir nuvežti į artimiausią gelžkelio stotį, iš kur jie ir išvažinėtų į visas puses. Jie taip pasielgė todėl, kad kasyklų savininkai nepildo jų reikalavimų. Senatoriaus Manuchino revizija daug įdomaus surado. Pasirodė, ištikrųjų darbininkai nebuvo kalti riaušėse, visą laiką buvo ramu ir šaudyta į juos be jokios priežasties. Spėjama, kad ir augštesnieji valdininkai bus patraukti atsakomybėn. Nors, kaip kiti spėja, visi Manuchino darbai niekais nueis, nes augštesnieji Peterburgo valdininkai pasiryžo panaikinti visą Manuchino darbą. Mat jie bijo, kad Manuchinas savo darbu neiškiltų ir kitų augštų valdininkų - biurokratų nenustumtų nuo jų vietų.

Neteisingai nuteisti.

1908 metais Varšavoj karo teismas buvo nuteisęs du darbininku mirtin. Juodu buvo kaltinami, būk norėję užmušti stražniką ir kazoką. Paskui mirties bausmę jiedviem pakeitė ilgamete katorga. Tečiaus paskui paaiškėjo, kad jiedu visai nekalti. Juodu vėl teisė, vėl visą jų bylą išnagrinėjo ir ištikrųjų pasirodė jiedu esą nekalti. Teismas išteisino ir paliuosavo. Taip tai visai nekaltus žmones led nepakorė, o paskui juos kankino ilgus metus katorgoj.

Riaušės Čenstakavoj.

Klioštoriaus perdėtinis buvo paliepęs rengiantiems 6 naujokams į vienuolius išeiti iš klioštoriaus. Jie mat buvo netikę į vienuolius. Tečiaus tie pasipriešino ir geruoju nenorėjo klioštoriaus apleist. Prisiėjo šauktis policijos.

Macocho byla.

Macocho byla, kaip skelbia laikraščiai, antrą kartą būsianti peržiūrėta Petrokove, bet kuomet,—da nežinia. Naujų liūdininkų pašaukta jau 28 žmonės.

Nuteistieji redaktoriai.

Liepos 3 d. Peterburgo teismo rūmai nuteisė du laikraščio "Delo Žizni" redaktoriu: vieną 4 metams tvirtovės, kitą 2 metams irgi tvirtovės. "DieloŽizni" buvo tai darbininkų laikraštis.

Liep. 17 d. buvo padaryta didžiausios kratos Peterburge. Krėsta laikraščio "Birževyje Viedomosti" redakcija. Krata tęsėsi naktį ir pusę dienos. Yra suimtų.

Ledai.

Piatigorske Kaukazo apielinkėse buvo tokie smarkųs ledai, kad užmušė 4 berniukus ir sunkiai sužeidė 7 vyrus. Laukuose rasta užmušta 30 arklių. Upėse išmušta daugybė žuvų. Kitur audra net kaimus išgriovė.

LIETUVOJ

Lenkystė.

("Laisvės" apžvalga.)

"Lietuvos Žinių" N77 nurodoma, kaip smarkiai platinasi po Vilniaus pavietą lenkystė. Prieš 50 metų apie Maišiogalą, Sudervę, Kernavą, Dubingius, Širvintus žmonės dar kalbėję lietuviškai. Dabar jau retai kas bekalba. "Taigi per 50 metų lietuviai nutolo nuo Vilniaus per 5 mylias. Kiekvieną dešimtį metų lenkybės banga skandino Lietuvos ploto po vieną mylią."

Susipratimo darbas buvo varomas labai išlėto. Kuomet lietuviai atgavo spaudą, rodėsi, kad lenkystė liausis besiplatinus. Bet išėjo atbulai. Ji dar smarkiau platinasi. Nes už lenkystę eina didžiuma kunigų, dvarponių, lenkų tautininkų. Dabar ta lenkystės banga nori užlieti Musninkus ir Giedraičius.

Kas daryti?

"Liet. Žin." kviečia pradėti savo darbą. Reikia veiklių ir sąmoningų žmonių. Kunigams labai trūksta švelnumo. Reikėtų suprantama kalba parašytų knygučių. Dabartinės knygutės esą netikusios. Reikėtų taip-pat pirkti žemę. Įvairųs lenkiški šlėktelės perdėm nusigėrę, kortomis prasilošę. Sakoma, kad Vilniaus paviete esama neblogos žemės ir tai gana pigia kaina.

Rusinimas.

Rusinimo paojus išties labai didelis. Neperseniai rusai-bajorai iš Kauno gub. laikė savo susirinkimą Keidainiuose ir nutarė prašyti kuosmarkiausia gabenti rusus. Valdžia supirkinėja iš nusibankrūtijusių dvarponėlių žemes ir kelia rusus. Didžiuma tų rusų begalo tamsųs. Kauno gub. jie žinomi, kaipo didžiausi arkliavagiai. "Liet. Žin." praneša, kad Šiaulių paviete maskoliams klius virš 1000 dešimtinių žemės. O kiek jau jie tos žemės turi?

"Liet. Ūkininkui" praneša iš Vilkaviškio pav. nuo Vištyčio, kad šį pavasarį vėl pribuvo 31 rusų šeimyna. Taigi išviso ten jų yra 40 šeimynų. Visas Paširvinčio dvaras jau apgyventas rusais. Žadama statyti nauja mokykla ir pravoslavų cerkvė. Narvydų dvarą irgi nupirko. Tenais galės sutilpti kokia 20 rusų šeimynų.

Taigi kolionizuoja savo kacapais netik Kauno gub, bet ir Suvalkų guberniją.

Kunigai.

Valdžia Lietuvą smaugia. Kunigai su valdžia bučiuojasi. Kauno gubernatorių palydėjo, kaip savo žmogų. Vilniuje jį sutiko lietuvis kanauninkas Michalkevičius.

Plūdimas ir keikimas varomas visu smarkumu. Kas nedėldienį bažnytėlės tik skamba nuo keikimų. Nuo panašių keikimų puola žmonių dvasia ir paskui sunku atsiremti prieš valdžią.

Prieš Mokslo Draugiją.

Vilniuje gyvena kun. Kraujalis. Jisai yra redaktorius laikrašio "Aušra", kuris leidžiamas žmonėms kvailinti. Tasai jegamastis išstojo iš Lietuvių Mokslo Draugijos ir pradėjo prieš ją agituoti. Mat, tasai lenkbernis norėtų, kad Mokslo Dr-ja daugiaus nieko nedarytų, kaip tik "sveika Marija" kalbėtų.

Net davatka "Viltis" pasipiktino iš to kunigo. Bet prieš pusmetį ta pati "Viltis" galvą guldė už Kraujalį.

Kova už Vilnių.

Vilnius—tai pirmeivių ir socijalistų centras. Kaunas—tai ilgaskvernių tvirtovė. Kunigai jau seniai galanda dantį ant Vilniaus. Iš Seinų žada persikraustyti į Vilnių Seinų "Šaltinis" su savo armotomis. Pažiūrėsime, ar įveiks.

Stebūklingos vietos.

Iš kunigų malonės Lietuvai netrūksta šventų vietų. Tokia šventvietė pernai atsirado Sasnavoj (Suv. gub.) Dabar panaši vieta radosi Kovarske (Kauno gub.). Ties klebonija yra šaltinis. Žmonės laiko tą šaltinį šventu. Vieni burną mazgoja, kiti kojas plauja. Nusiprausę, nusimazgoję, tą patį vandenį geria.

Kratos.

Vilniuje policija suėmė Jurgį Strungį. Už ką suėmė, nežinia. Bet sėdėti sėdi. Alsėdžiuose (Telšių p.) policija suėmė Narmontą. Kaltina, būk caro vardą įžeidęs. Nori suimti ir jo brolį. Tai padaryta todėl, kad juodu, pasak žmonių kalbos, gali pakliūti Dūmon.

Moterų seminarija.

Valdžia jau seniai nori įsteigti Varnių miestely (Telšių pav.) moterų mokytojų seminariją, Valstiečiai atsisakė duoti pašelpą. Mat, valdžia norinti priimti tik pravoslaves.

M. Petrauskas.

Kaip rašo "Liet. Ūk-kas", žinomas amerikiečiams dainininkas M. Petrauskas žada važinėti po Lietuvą ir rankiotì liet. dainas. Jisai žada taip-pat rengti visoje Lietuvoje koncertus.

Moterų darbai.

Moterų katalikių draugija gavo leidimą įtaisyti ūkio parodą Kaune. Bus išstatyti visoki moterų dirbiniai.

Gipso sluogsniai Lietuvoj.

Rastauskynės apielinkėje (Pan. apsk.) lankose vietiniai gyventojai aptiko gipso sluogsnius. Sluogsniai esą vieno sieksnio storumo ir vietomis išeina aikštėn. Tveriama tam tyčia draugija gipsui išdirbinėti.

Bijo maudytis.

Marijampolė. Dar nei vienais metais apie Marijampolę tiek neprigerdavo žmonių, kaip šiemet. Daugiausia žūva besimaudantieji vaikai. Žmonės pradeda net bijoti maudytis.

SKAITYTOJAMS.

Po "Keleiviui" atėjo ir "Laisvės" eilė. Pereitame "Laisvės" N-ry jau rašėme, kad mus padavė teisman vienas iš tautininkų vadų. Kas nori plačiau žinoti, kame dalykas, teperskaito "Laisvės" N52 Lawrence'iečių atsišaukimą. Tiktai dėlto, kad męs stojome už Lawrence'o streikierius, tiktai dėlto, kad kėlėme negražius darbus Lawrence'o patriotų partijos—mus padavė teisman. Ponas Ramanauskas prikibo prie žodžio "juodašimtis", žodžio "gauja" ir pasakymą "išmušti iš pozicijos" neteisingai išvertė, kaipo "išmušti iš biznio".

Žinoma, tas viskas turės išsiaiškinti. Bet męs norime pasakyti skaitytojams, kad už pečių dviejų skundikų p. Ramanausko ir Bukavecko šiandien stovi visi atžagareiviai, kaip svietiški, taip ir dvasiški.

Tai suokalbis prieš darbininkų laikraščius. Negalėdami mus sukritikuoti atvirai, nori kąsti iš pasalų. Kaip anglų kapitalistai per teismus kėsinasi ant darbininkų laikraščių, taip pradeda daryti ir lietuvių kapitalistų uodegos.

Bet jau gyvenimas parodė, kad tie laikraščiai, kuriuos nori nužudyti, visuomet tik daugiau iškįla, nes žmonės jiems parodo savo užuojautą. "Laisvė" dar jaunutis laikraštis, bet jis pasidarė jau baisus savo priešams.

Todėl, skaitytojai ir draugai! Męs pasitikime, kad Jūs remsite mus kuosmarkiausia.

Mūsų priešai manė, kad suareštavę penkis "Laisvės" vyrus, jie privers mus sustabdyti darbą. Bet neprivertė! Paduodami mus teisman, jie mano, kad męs nepajiegsime pakelti bylos išlaidų.

Teisybė, męs turėsime ir rūpesčio, ir sugaišties, ir išlaidų. Bet męs pasitikime atremti šitą užpuolimą.

Todėl, skaitytojai ir draugai! kuodaugiausia naujų prenumeratorių, kad mūsų šeimyną didintųsi ir augtų. Kiekvienas iš jūs tegul parodo, kad prijaučia "Laisvei" sunkioje valandoje ir pasirūpina kuodaugiausia ją praplatinti.

Atsiliepkite ir subruskite!

Išleidėjai.

SPAUDOS BALSAI

Kas pirmeiviškesnis—caro bernas, ar p. Širvydas?

"Vien. Liet." N30 p. Širvydas ragina prisidėti prie San Francisco parodos ir išveda, kad Paryžiaus paroda prisidėjo prie lietuvių spaudos atgavimo. Štai jo žodžiai:

"Paroda... bene iš didžiausios dalies prisidėjo ir spaudos atgavime, kada francūzų kalboje paplito po visą svietą gandas, kad viena iš seniausių tautų ant svieto smaugiama ir žavinama!"

Tai matote, kaip nugieda tie gramofonai. Ne tik socijalistai, ne tik pirmeiviai, bet ir kunigai pripažįsta, kad spauda buvo išveržta pačiais lietuviais kovotojais, kad už spaudą buvo daug aukų pakelta. Bet net patsai Vilniaus general-gubernatorius p. Mirski viešai savo raporte pasakė, kad spaudą reikia duoti todėl, kad visvien kontrabandos negalima sustabdyti, kad kontrabanda vis auga ir užkrečia net ramius lietuvius. Taigi net general-gubernatorius esąs daugiau sumanesnis, pirmeiviškesnis, nei renegatas p. Širvydas. Kiekvienas laimėjimas yra kovos pasekmė, o p. Širvydas zaunija, būk visokie Gabriai ir gali šiek-tiek naudos atnešti.

Teisybę pasakė vienas rašytojas, kad p. Širvydo "editorialai", tai tik vandens grudimas. Jisai pats netiki į savo išvedžiojimus, tokie jau tie išvedžiojimai nudėvėti, tokie jau nuvalkioti, taip nususę. Bet tiems lietuviškiems buržujams, kurie po pietų skaito "Vien. Liet." skįstą buizą, labai tinka tokie pamokslai, nes prisideda prie maisto sugromuliavimo.

Dvasios ubagai.

Neseniai "Laisvėj" tilpo straipsnis apie kapitalizmą Lietuvoj. Tame straipsnyje buvo pasakyta, kad kapitalizmo platinimasis—tai progresyviškas apsireiškimas, neišvengiamas laipsnis evoliucijos žygyje ir t. t. Buvo išreikšta grynai marksistiška mintis, kad tik kapitalistiškai subrendusioje šalyje atsiranda puikiausia dirva socijalizmui.

Bet atsirado laikraštis, kuris atliko literatišką šulerystę ir begėdiškai iškraipė straipsnio turinį. Apskritai, "Katalikas" niekados neturėjo jokio idėjiškumo ir ginčytis su juo dėl idėjos nėra reikalo. P. Tananevičiaus ofise idėjos seniai išsluotos į sąšlavyną. Literatiška ponų Brandukų šulerystė yra liogiškas žingsnis po streiklaužiavimui.

Trįs keliai.

Paklauskit by-kokio darbininko, ko jis sau besivelytų? Lengvai gausite atsakymą, kad kiekvienas nori sau ir savo šeimynai sveikatos bei ilgo amžiaus, jog kiekvienas, dirbdamas, jieškosi tokių vietų, kur trumpiau reikia dirbt ir kur augštesnės algos mokama, kur darbas neėda žmogaus sveikatos ir nevaro darbininko pirm laiko į kapus.

Kaip darbininkai galėtų įgyti tai, ko nori, kaip-gi butų galima prašalinti iš šio pasaulio tūkstančius skriaudų ir neteisybių?

Darbininkas šioje gadynėje yra laikomas Lozoriaus vietoje, kuriam metama nugriaužti kaulai ir kur privalo, juodas bei sužeistas, rangytis ant mėšlo krūvos. Kas reikia daryti, kad darbininkai galėtų prieiti prie turtingų stalų, kurie apkraunama gardžiais bliūdais?

Šiuo laiku milijonai darbininkų — vyrų, moterų, vaikų—eina su ponų jungu, nuleidę galvas, ir kiekvienas už save dūsauja. Bet pakelkit į augštą akis, o pamatysite, kad priėjot kryžkelę. Čionai žmonijos istorija yra pastačius stabą ir ant jo rankomis kelius pažymėjus.

—Kelią, kurį ligšiolai ėjote, jūs jau pažįstat: ligšiol jums reikėjo eiti su spigliuotu išnaudojimo vainiku; jūs buvot plakami bei spjaudomi. Ar dar norėtumėt grįžt šiuo keliu atgal, į tuos laikus, kur šventu skaitos tas, kam auksas yra kišenę išpūtęs, kur prastas darbo žmogus yra už kanaliją laikomas?

—Jūsų širdis trokšta doresnio gyvenimo. Eikite kelio teirautis prie kitos stabo rankos, kuri yra ištiesta į kairiąją pusę nuo jusų. Joje užrašyta: "Kelias į augštąji Mamonos sostą. Didžiausis prisakymas: "The profit making." Ar norit, kad kapitalistai ant jūsų užmestas kilpas dar labiau užveržtų? Kiekvienas trokštat laimingo gyvenimo.

— Eikit žiūrėti trečiosios stabo rankos. Jinai yra raudona. Joje įrašyta: "Visų kraštų darbininkai, vienykitės! Žmonijos laimė yra šventesnė už kapitalistų profitą. Kelias į socijalizmą." Argi išnaudojamieji dar abejoti privalo? Argi savo pančiai gaila numesti? Argi žmonių širdįs negali persiskirti su kančių vainiku, kurį kapitalistai užmovė?

Eikit socijalizmo keliu! Juom eidami, rasit visa, ko esat ištroškę. Socijalizmas duos jums laisvę ir laimę, jisai sučėdys jūsų sveikatą, padarys jūsų šeimynas laimingas, sutrumpins darbo dienas, apšvies jūsų būvį mokslo bei dailės žiburiais. Eikit drąsiai šiuo keliu, nė į ką nepaisydami. Kad sugriauti neteisinguosius kapitalistų profito įstatymus, reikalingi yra milijonai susivienyjusių darbininkų. Nereikia nusiminti; už socijalizmą jau visuose kraštuose kovojama. Keliu, kurį rodo raudonoji ranka, jau yra pasileidę eit didelės žmonių minios. Kiekviena, naujai susitvėrusi kuopa, kiekvienas darbininkas, kurs traukia socijalizmo keliu, artina mus prie naujos tvarkos.

Kuom gi tolesnei norit būt: ar kūno bei dvasios Lozoriais, kurie guli ant mėšlo krūvos, arba laisvais žmonėmis, kurie neprivalo lenktis prieš kapitalistų aukso šėpą? Kurį prisakymą augščiau statytumėt: "The profit making," ar tą, kur įrašyta raudonojoj rankoj — "Žmonijos laimė yra šventesnė užu kapitalistų profitą"?

J. Š—tys.

Vaikų draugijėlės.

28 liepos man teko būti svečiuose pas Montello, Mass. socijalistus. Tarp kitų dalykų, kuriuos man teko išgirsti, ypatingai minėtinas vienas dalykas. Tenais nutarta sutverti vaikų ir jaunimo lavinimosi draugijėlę. Tosios draugijėlės tikslu busiąs visapusiškas vaikų lavinimas. Jai rūpės išauklėti juose pajautimą darbininkiškos doros, supažindinti juos su pradiniais mokslais. Man rodosi, kad darbininkiškam judėjimui augant, tokių draugijėlių turės rastis daugiau. Męs turime pasiimti jaunimo auklėjimą į savo rankas. Męs neturime duoti jam iškrypti iš vėžių.

Kaip sako, Montello jaunimas labai laukia pradžios tosios draugijos gyvavimo. Bus įkurta mokyklėlė, kurioje lavins jaunuomenės protą, pratins ją prie visuomeniško gyvenimo.

Bet ir už mokyklos sienų, man rodosi, darbo atsirastų pakaktinai. Įvairųs žaislai, įvairųs pasilinksminimai ant tyro oro, gimnastika, dainos, vaikų teatrai, tai vis dalykai, kurie turės rūpėti vaikų draugijai. Juo didesnė, juo piningesnė bus tokia draugijėlė, juo daugiau jinai galės atlikti darbų.

Mano nuomone, tokių draugijėlių turėtų būti kuodaugiausia. Tuomet pabaigtinai susimažins bemokslių zakristijonų įtekmė.

Aš patariau Montello draugams pakelti tą klausimą spaudoje. Gerai būtų, kad spauda atsilieptų su patarimais.

P.

Mokslo galybė.

K o nežinojo prieš šimtą metų?

(Pagal M. Novoruskį.)

Nebuvo geležinkelių, nebuvo telefonų, nebuvo kompaso.

Napoleonas, pamatęs didelį filosofą Gegelį, paklausė: "garsas apie jūsų filosofiją pasklido po visą Europą. Pasakykite man trumpai, kame jūsų filosofijos branduolys?"

Tuose žodžiuose atsimuša visa tuometinė gadynė. Napoleonas troško praktiškų žinių, praktiško mokslo, bet veltui. Jų tuomet nebuvo. Tuomet viešpatavo metafizika, tuščios svajonės, valnamuliorystė, o praktiško mokslo nebuvo.

Nežinojo tuomet tos paprasčiausios minties iš gamtos mokslų, kad energija amžina, taip lyginais, kaip ir medega. Nežinojo, kad ta medega niekados neišnyksta. Nežinojo, iš kokių elementų susideda mūsų žemė, nežinojo, kad planetos pasaulės susideda iš tų pačių elementų.

Nežinojo, kad gyvybė paeina iš kiaušinio ir kad be nieko, nieko negali būti. Nežinojo, kad visa gyvija, visi sutvėrimai tolydžio vystosi, plėtojasi, auga, jog niekas nestovi ant vietos. Kožnas gyvunėlis turi savo ilgiausią istoriją, siekiančią tolymiausius amžius. Jog tasai gyvunėlis pergyveno ilgiausį mainymosi procesą ir mainysis dar ilgiausius amžius.

Tuomet neturėjo jokio supratimo apie geologiją, tai yra nežinojo vidurinio žemės gyvenimo. Nežinojo, iš ko susideda žemės sluoksniai. Nežinojo, kas tai yra paleontologija — mokslas apie išnykusius organizmus. Jie nežinojo, kad visokie suakmenėjimai turi savo istoriją ir svarbą dėl žmonijos gyvenimo.

Nežinojo bakteriologijos, to svarbiausio mokslo apie bakterijas - gyvunus, kurių tūkstančiai tūkstančių judakruta mumyse, šale mūsų, virš mūsų. Nebuvo tuomet ir biologijos, mokslo apie gyvybę organizmų. Mikroskopas nebuvo dar visiškai ištobulintas ir padidindavo labai menkai ir blogai.

Neturėjo supratimo apie organišką chemiją. Net šviečiantysis gazas tuomet nebuvo žinomas. Anglijoje, kur jį atrado, juomi pradėjo naudotis 1818 metuose.

Nebuvo mažiausio supratimo apie elektrikos pajiegą. Tasai mokslas tik paskutiniu laiku išsivystė. Teleskopas nepadidindavo žvaigždžių, kaip jis dabar padidina. Nežinojo, kas tai yra nematomi spinduliai.

Ką jau kalbėti apie fotografiją.

Dailininkai portretuodavo bagočius, bet ar tie portretavimai gali prisilyginti savo tikrumu prie fotografijos? Fotografija niekad nemeluoja ir ji mums daug papasakotų apie praeitį, jeigu būtų buvusi.

Dabar mūsų gatvės užlietos šviesa. Tuomet, saulutei nešviečiant, viskas paskęsdavo tamsoje. Nebuvo net stearininių žvakių, kurios nerūksta. Taigi nebuvo nei elektros, nei gazo, nei spirito (nemokėdavo juomi naudotis), nei kerosino, nei gerų žvakių, nebuvo ir degtukų. Tai teisybė, bet ne melas. Degtukai pasirodė Vokietijoje 1833 metais. Juk ir šaudyklės laike karės buvo titnaginės.

Sulyginkite dabar su tuo, kas buvo, mūsų gadynę! Matote, kokius stebūklus padarė žmonija ir dar ji padarys. O juk atsirado kvailių, kurie prie kiekvieno naujo išradimo linguodavo galva ir sakė: "iš to nieko nebus." Istorija tokių senių neklauso ir nesulaikomai eina pirmyn.

J. N.

JĖZAUS DRAUGIJA

ARBA JEZUITAI.

Kas jie per vieni ir kaip jie bažnyčią gelbėjo.

Sulietuvino *J. Kelmutis.*

(Tąsa).

III.

Krikščionybę iškėlė moterįs. Tosios pačios moterįs daugiausia prisideda prie palaikymo katalikystės. Katalikų dvasiškija visuomet mokėjo prieiti prie moterų širdies, užkovoti jąs dėl "šventosios" bažnyčios naudos. Jezuitai gi buvo didžiausi tame klausime specialistai. Jųjų slaptuose įstatymuose yra net keli skyriai, kur nurodoma, kaip reikia elgties su moterimis.

Tenais, kur jezuitai pamatydavo turtingesnę šeimyną, kuri galėjo buti dėl jų naudinga, tuojaus skubėdavo pasiųsti ten savo žmogų. Įstatymas skamba sekančiai: "reikia išrinkti tėvus, vikrius ir sumanius ir mokančius švariai apsieiti." Tie sumanųs tėvai turėdavo įsigauti įsitikėjiman ir paskui jau elgtis savotiškai.

Ypatinga atydžia buvo atkreipta ant našlių. Rodosi, jau taip ir turėjo būti, kad kiekvienos našlės turtas turėjo kliūti jezuitams.

Jiems buvo liepta: "nuolatos lankyti našles ir, kaip tik bus pastebėtas prielankumas dėl Jėzaus draugijos, tuojaus reikia nurodyti draugijos nuopelnus. Paskui reikia paskirti joms spaviedninką, kuris mokėtų jomis kėravoti. Reikia girti našlės stoną, nurodant, kad tokiu keliu geriausia gauti Dievo malonę ir išvengti čyščiaus kančių."

"Spaviedninkas turi pamokinti jąs, kad ilgainiui įtaisytų savo namuose koplytėlę. Toje koplytėlėje našlė turi užsiimti religijiniais gimnastikavimais. Geriausia, kad visos pamaldos būtų atliekamos namie, kad tokiuo būdu našlei nereikėtų perdaug tankiai susieiti su savo giminėmis ir šiaip jau pažįstamais žmonėmis."

Jezuitas, pakliuvęs į našlės namus, turi povaliai įvesti juose naują tvarką. Reikia įmokinti tarnus, kad šie atiduotų našlei visokią pagarbą. Vienok tuos tarnus, kurie gali pasirodyti neištikimais, kuogreičiausia reikia išginti iš namų.

Didžiausią atydą reikia atkreipti į išpažintį: "reikia patarti našlei kuotankiausiai priimti švenčiausią sakramentą, ir ypatingai metavonės sakramentą. Tuomet ji pasipasakos apie slapčiausius savo gyvenimo atsitikimus. Negana to, reikia kviesti ją spaviedotis iš viso gyvenimo, nors jau iš tų griekų jinai būtų anksčiau spaviedojusis ir gavus griekų atleidimą."

Ant kiekvieno žingsnio reikia gudriai priminti, kaip tai prakilnus našlės stonas ir koksai vargas, gyvenant su vyru.

Kuomet po panašios agitacijos dirva bus atsakančiai prirengta, reikia prikalbėti našlę duoti amžiną prižadą niekuomet neištekėti. Eiti į minyškas jezuitai nelabai teprikalbinėjo, nes kitų brolijų vienuolius ir vienuoles labai nemylėjo. Mat, šie buvo jiems konkurentai.

Kodėlgi tas viskas buvo daroma? Aiškus dalykas, kad gavus daugiau aukso. Įsipainiojusi į Jėzaus brolijos pinkles, našlė jau negalėjo iš jų išsisukti. Našlė, kuri pasirodo esanti duosni dėl brolijos, turi būti labai augštai garbinama. Ji turi naudotis visais tais atlaidais, kurie paskirti Jėzaus brolijos nariams.

Vienok, kaipo gudrųs diplomatai, jezuitai suprato, kad gyvą moterį negalima uždaryti į grabą. Todėl jie pavelydavo našlėms gražiau pasipuošti, kad neišrodytų, jog josios visiškai atskirtos nuo svieto.

Nebuvo užmiršta ir draugystė. Jezuitai parūpindavo našlėms geras drauges. Tai buvo daugiausia senos panos, ištikimos Jėzaus draugijai. Vyrų draugijos jezuitai bijojosi, kaip ugnies, nes tuomet našlelė galėtų įsimylėti ir riebus kąsnis dėl jezuitų galėtų visiškai dingti.

Betgi "vienas žmogus ne talka, vieno išmintis menka". Kitąsyk tasai jezuitas, kuris turėjo saugoti našlę, galėjo būti neperdaug gabus ir sumanus. Tai viena. O antra jezuitai ir savo tarpe niekados be šnipų neapsieidavo. Vienas kitą prižiūrėjo ir, jeigu tik pastebėdavo, kad tulas brolis krypsta iš kelio, tuojaus pranešdavo apie tai vyriausybei. Ypatingai gi buvo prižiūrimi tie jezuitai, kuriems buvo pavesta rūpinties našlėmis.

Aiškus dalykas, kad taip gudriai suplenavus net mažmožius, jezuitai turėdavo didžiausią naudą iš našlių ir davatkų. Didžiuma tokių našlelių dar prie gyvos galvos užrašydavo Jėzaus brolijai savo turtus. Jeigu gi kuri ne taip greitai užrašydavo, tai visuomet reikėdavo iškaulinti kuodidžiausią sumą ant visokių draugijos reikalų.

Tai tiek apie moteris. Dabar apie vaikus. Turėdami savo kilpose moteris, jie, galima sakyti, turėjo jau ir vaikus. Jų įstatymuose pasakyta: "reikia patarti motinoms, kad vaikus nuo pat mažumens augintų rūstybėje. Dukterims, kuomet šios paaugs, reikia neduoti perdaug puoštis. Reikia prašyti Dievo dvasios šventos, kad dukterįs pamylėtų dvasišką stoną. Tegul motinos joms pasakoja apie sunkenybes šeimyniško gyvenimo. Tegul motinos parodo savo gailestį, jog, jaunos būdamos, nesiliko Kristaus nuotakomis."

"Mūsiškiai turi vesti gražius pašnekėsius su paaugusiais vaikais ir tėmyti, ar netinka kuris nors iš jų mūsų brolijai. Atsitikus progai, reikia pakviesti juos į kolegiją, išrodyti vynynus, villas, palivarkus, sodnus. Reikia pasakoti jaunuoliams apie mūsų keliones po visą pasaulį, apie mūsų galybę. Reikia nurodyti, kokias gražias kalbas galima išgirsti mūsų brolijoj, kaip augštai mūsų brolija stovinti, kaip daug žiūrima į padorumą ir Dievo garbę."

Reikia juos pakurstyti, tarytum iš Dievo duoto pašaukimo, įstoti mūsų brolijon. Ne tik privatiškai, bet ir per susirinkimus reikia visuomet smarkiai nupeikti tuos, kurie priešinasi savo pašaukimui ir Dievo valiai.

Reikia daboti, kad jaunuoliai turėtų atsakančius auklėtojus. Žinoma, atsakančiausiais auklėtojais buvo patįs jezuitai. Bet, jeigu jezuitui susykiu nepavykdavo įsisprausti šeimynon, reikėdavo pasirūpinti, kad mokytojas būtų prielankus Jėzaus draugijai.

Kad jezuitams užtekdavo mokslo ir pasišventimo, apie tai nereikia šnekėti. Nes išties tai buvo pamokyti žmonės ir labai praktiški.

"Reikia žibėti visa mokslo skaistybe ir pasižymėti gerais pavyzdžiais. Tuomet pati visuomenė jieškos mūsų pagelbos ir šauksis prie mūsų." Bet kas jau tikrai keista, tai tas, kad jezuitai norėdavo, jog paprasti kunigai būtų bemoksliai. Pasiklausykite įstatymo: "reikia skelbti, kad prabaščiai ir šiaip jau kunigai neprivalo taip daug mokintis. Jiems gana bus, jeigu mokės atlikti visas bažnytines apeigas."

Matote, kaip gudriai. O jeigu jiems pritruks žinojimo, tesikreipia prie kunigų-jezuitų.

Mokslas (žinoma, religijinis) turėjo būti vienodas, be jokių nukrypimų į šalį. Net mažmožiuose reikėdavę prisilaikyti vienodos nuomonės. Tuomet jokie sujudimai, jokia suirutė bus Jėzaus draugijai nebaisi.

Tai teisybė. Jėzaus draugija uoliai laikėsi ir ligišiol tebesilaiko.

(Tol. bus).

KALINIAI.

Dar tūkstančiai brolių
Kalėjimuos žūna,
Už duonos kąsnelį
Dėl tavęs, brolau!

Jų jautriosios širdįs,
Giliai užsidegę,
Mus kviečia į kovą,
Nebijo pražūt.

Nėra jiems ramumo,
Nuo mūs atsiskyrus.
Tarp sienų kurčiųjų
Tamsoj pasmerktiems.

Jie spėkas aikvojo
Dėl vargdienių labo.
Pramynė takelį,
Kad eitume juom.

Nekartą badauja
Ir sopulius kenčia,
Nes jiems idealas
Priduoda drąsos.

Tad, broliai, į kovą
Už laisvę žmonijos,
Už laisvę karžygių,
Ką pūna urvuos.

Gandas.

Kiek kur yra universitetų?

Šveicarija turi veik 4 mil. gyventojų ir užlaiko 7 universitetus. Olandija—6 mil. gyv.—5 univers. Švedija—6 mil. g. —4 univ. Belgija—6½ mil. gyv.—4 univ. Italija 32 mil. gyv.—17 univ. Rumunija —6 mil. gyv.—2 univ. Vokietija—65 m. gyv.—21 univ. Austrija—30 mil. gyv.—8 univ. Norvegija—3 mil. gyv.—1 univ. Rusija—160 mil. gyv. ir vos 10 univ.!

—Matildėle, jei tu man dar kartą išdrįsi ant boto važiuoti, tai aš tave atiduosiu į pataisos namą. Nors aš tau ir teta, bet tokio brudo, kaip tu, nesigailėsiu daugiau. Man tavo išganymas daugiau rūpi, negu tos bedieviškos ekskursijos. Jėzus Marija, Juozapai šventas! Kunigas Tamošius vos neplyšo šiandien. Aš misliau, kad jį apopleksija ant vietos pakirs. Ar tai juokai! Visos davatkėlės, visos kantarkos, kaip padūkusios, veržiasi ant to boto, Matildėle. Jeigu tave Dievas paskirtų rūpintis dūšelėmis, ar tu nesirūpintum? Matai! Dievo apveizda niekad nemiega. Per kunigo Tamošiaus burną dvasia šventa kalba. Reikia tiems bedieviams ragus nulaužyti, kitaip jie, Dieve mylėk, išvežš ir kunigėlio gaspadines.

—Tu misli, teta, kad kunigo gaspadinė ir bažnyčios kantarkos iš kitos tešlos padarytos? Pasičėdyk, teta, savo burną košei valgyti ir neplūsk man jų! Joms irgi nusibosta amžinas gadzinkas provyti. Josios irgi merginos ir nori pasilinksminti. Tavo tasai kuinigėlis irgi be zobovų negyvena. Nebijok, teta, jam Dievulis ir atsiunčia saulės spindulių.

—Cit, nedaverka. Nepraustaburnė iš tavęs mergina. Kiša nosį į kunigėlio gyvenimą. Tu žiūrėk, kaip jisai mišias laiko ir pamokslus sako. Daugiaus tau neturi būti nieko galvoj. Tavo tie cicilikai ir sako, kad kožnas žmogus turi būti ant savo vietos ir nekliudyti, neišnaudoti kitą. O čia dabar laike šventų mišių, kada kunigėlis švenčiausią sakramentą kilnoja, jie drįsta ožių balsais bliauti, pakrūmiais trankytis. Ir dar kad tai būtų tie pablūdėliai cicilikai, bet dabar visi citizenai, visi tikri bažnyčios sūnai!

—Pasakyk man, teta, kaipgi kunigėlis Tamošius plūdo?

—Kaip sakė... Žinai, kaip sakė. Kunigo lūpomis dvasia šventa kalbėjo. Jau keli cicilikai maudėsi vandenyje. Tai Dievo persergėjimas. Antras persergėjimas, tai tasai lietus. O dabar trečią kartą, bus taip, kaip su "Titanicu". Aš tau, Matildėle, dar pasakysiu, kad pagal amerikoniškas teises nevalia biznio gadyti. Kada eina bažnyčios pamaldos, tai tasai, kuris drįsta žmones kur kitur kalbinti, gali pamatyti, ko nematęs. Palauk, Matildėle. Męs dar jums parodysime, ką męs galime. Męs sutversime trustą. Bukaveckas duos šimtinę, Ramanauskų tetą paleisime, kaipo keliaujantį organizatorių, išsirašysime Gabrį. Kožnam mieste įsitaisysim po Kirdiejuką ir tuomet visus tempsime į džėlą. Kas tik prieš mus liežuvį kišt, męs jį tuojaus ten, kur pipirai auga. Taigi, Matildėle, jei ne gražumu, tai piktumu kelsime Dievulio garbę!

—Tai pagal tavęs, teta, išeina, kad nedėldienį žmonės negali turėti jokio pasilinksminimo, ypač, kada bažnyčioje eina pamaldos. Bet juk tu žinai, kad žmonės vasaros laiku nori nors nedėldienį pasilinksminti. Šešias dienas dirba troškiame ore. Ir norėtum, kad ir septintoji, pasilsio diena, praslinktų bažnyčioje, kur taip trošku, taip nesmagu. Argi tu, teta, nori paversti žmones į galvijėlius? Et, tikrai jau net negražu. Tu pati ir tasai tavo kunigėls per visą nedėlią pavėsiauite, o kitiems ir vienos dienos gailiatės. Kapitalistai Morganas ir kiti ant vasaros švažiuoja į senuosius kontus, tenais praleidžia milijnus. Kodėl tasai tavo kunigėlis anuos nekeikia. Kodėl jisai keikia tuos vargdieius žmones? Ar jisai tavydi žmonėms grynesnio oro?

—Oi tu, bearmate! Tegul Dievas taupo tavęs atima!

Istono Varna.

Šiek-tiek nulkmenų.

Vėlės visur kur jos atsirado?

Seniau lietuviai tikėjo, jog, žmogui numirus, atsiskiria nuo jo dvasia, vėle vadinama, ką išpažįstą ligi palaidojimo laikosi savo kūno, o paskui, a[illegible] ore skraido, arba persikel[illegible] į dangų, gulintį tai tolyse žiemiuose, tai tolyse rytų pietuose. Iš kur atsirado žodis "vėlė", sunku sakyti. Tiesa, pas lietuvius randasi žodžiai "vėl", "[illegible]s", "vėlytis" ir panašių prasmė šiek-tiek rišasi [illegible] vėlių esybe. Į vėles, to[illegible] būdu, galima būtų žiūrėti [illegible]aipo į vėl (t. y. toliau) [illegible]enančius žmones. Toks [illegible]kinimas negali būti p[illegible]inamu. Mat, prisieina at[illegible]ti, jog "vėlės" buvo ne[illegible]as senovės lietuvius. [illegible]s męs matom pas įvairia[illegible]iškas tautas. Padėkim, [illegible]usus mirusių dvasios ore [illegible]odanok, vo, kaipo rusalkos; [illegible]salkos pas kai-kurius slavu[illegible] vadinosi "vili". [illegible]ligišiol randasi tarp [illegible]nų slavų. Seniau, mat[illegible] ir rytinių slavų rusalkos [illegible]mis vadinosi. Pas slav[illegible]s net randam dievą "[illegible] kaipo galvijų ir kai[illegible] globėją. Gal su šiuo už[illegible]mu rišasi ir "vol" (liet[illegible]tis). Vėlės, kaipo valai[illegible]vo žinomos ir german[illegible] Pas germanus vėlių vald[illegible] vadinosi valfater (walvat[illegible] t. y. vėlių tėvas. Odino [illegible]siuntinės, ką rinko žuvu[illegible] karžygių vėles, turėjo val[illegible]rijų vardą; o dangiška vė[illegible] buveinė, taip labai gar[illegible] šiaurinėj mitologijoj, buv[illegible] žinoma, kaipo Valgala. Se[illegible] nobinėj indusų literatūro[illegible]vala pasitaiko jau kaipo žiau[illegible]rus tamsos dievas, panašus [illegible] dabartinį mūsų velnią, kurio vardas irgi giminiuojasi su vėlėmis. Valos arba panašaus užvardinimo dvasios, veikiausiai, buvo ir pas itališkas kiltis. Lotinų kalboj randam žodį "vale", ką reiškia "sveiks". Su šiuo dalyku rišasi lenkų, "valne zgromadzenie" (visuotinas susirinkimas, laisvų susirinkimas) ir apskritai slavų žodis "volia" (volnost'). Vėlių vardo susigiminiavimas su slavų "volia" (laisvė) rodo mums, jog kūnui numirus vėlė lieka visai laisva esybe. Vėlių išsiplatinimas tarp įvairių indoeuropietiškų tautų rodo mums, jog tikėjimas į vėles prasidėjo labai seniai, kada indoeuropiečių bočiai dar gyveno savo bendroj motiniškoj žemėj.

Žmonės paprastai savo dangų, kaipo vėlių buveinę, perkelia tenai, iškur jų bočiai išėję. Lietuvių padavimai vėlių buveinės jieško kur tai toli rytų-pietuos. Iš tų kraštų ir atsikėlė lietuvių bočiai į dabartinę Lietuvą. O toji lietuvių bočių tėvynė, veikiausiai, gulėjo Vidurinėj Azijoj, kaip paskutiniai tyrinėjimai sako. Bet lietuvių padavimuose dangų randame ir tolimuose vakarų-šiauriuose. Matoma, ir tenai kadaise mūsų bočių gyventa. Ir ištikro, paskutiniai moksliški tyrinėjimai sako mums, jog airių bočiai, prieš jų apsigyvenimą Vidurinėj Azijoj, dar gyveno augštai šiauriuose, kur būna ilgos poliariškos dienos ir naktis. Indijos "vala" indusų mitologijoj dalyvauja, kaipo piktasis dievas, saulę vagiantis, tai yra, "vala" žmonių sakmėse lieka ilgosios poliariškos nakties kalninku. Šis dalykas, o taipogi lietuvių tikėjimas į dangų, kaipo gulintį tolymuose šiauriuose, ir kitos priežastįs priverčia mus padaryti sekantį spėjimą: indoeuropiečių tiesiomas į veles atsirado dar senuose poliariškuose kraštuose keliolika tūkstančių metų atgal.

Z. A.

Vaikų ligos.

[illegible]ti kūdikį yra daug [illegible] negu suaugusį žmogų. [illegible]augęs žmogus visa[illegible], ką jam skauda ir [illegible]i jaučiasi, kūdikis [illegible]ką išreiškia tiktai [illegible]ba tylėjimu. Ne[illegible]ret[illegible]aiko, kad kūdikis visi[illegible]irėkia ir tėvai nežinoj[illegible]smo priežasties. Mar[illegible]stebėti ir tokių tėvų [illegible]ant kūdikio rėkimo [illegible]pia mažiausios atydo[illegible]vdami, kad jis tokiu[illegible] ir apsigimė. "Lai[illegible]aučiai didesni išaugs[illegible]artą pasako tėvas, [illegible]tina. Bet to rėkimo [illegible]būna liūdnos pasekm[illegible]

Tank[illegible]ius vargina kirkšnių[illegible]sčių iššuti-mas. Odos paviršius tose vietose pasidaro labai jautrus ir skausmingas. Nuo to kūdikis būna labai neramus. Gydant nuo iššutimo, reikia maudyti drungname, minkštame vandenyj. Kartais gerai įpilt į drungną vandenį ir pieno. Tokią maudynę reikia duoti ant dienos bent kelis sykius. Jeigu gi neparanku kūdikis tankiai maudyti, tai reikia bent kas dvi valandos išmazgot drungnu vandeniu iššutusias vietas. Miltelius dėl iššutusių vietų geriausiai vartot pagal daktaro nurodymą.

Vidurių liga taipgi labai tankiai aplanko kūdikius. Kartais kūdikis ir užgema su tokia liga. Tas paeina nuo to, kad motina, būdama nešėčia, vartojo neatsakantį sau maistą. Kūdikį geliamais viduriais reikia laikyti šiltai ir saugoti nuo visokios oro atmainos. Jeigu kūdikiui pradeda smarkiai gelti viduriai, tai pripilk robinį maišiuką šilto vandens ir uždėk ant vidurių. Tas leis kūdikiui užmigti. Tokia liga sergantį kūdikį reikia tankiai maudyti. Kartais pagelbsti mėtų lašai. Įpilk vieną lašą į šešis šaukščiukus karšto vandens ir duok kūdikiui.

Prietvarius retai atsitinka pas vaikus, bet kartais būna smarkus. Tankiausiai žindomi kūdikiai serga todėl, kad tą ligą turi ir motina. Tokiame atvėjuj motina turi stengtis pataisyti savo vidurius, o tuomi pat laiku kūdikio viduriai patįs pasveiks. Užkietėjimą kūdikis gauna ir nuo žindimo be saiko. Greičiausia paliuosuoja vidurius muilas. Iš kastilinio muilo nudrožk apskritą šmotelį, paišelio pavidale, bet neilgesnį, kaip du coliai, pavilgyk į vandenį ir sukišk kuone visą. Po kelių minučių bus išmestas ir viduriai pasiliuosuos.

Laike dantų kalimosi serga beveik kiekvienas kūdikis. Dantų kalimosi ženklais yra karštos patinę smegenįs, karštis ir neramumas, krupčiojimas ir seilių tekėjimas. Kartais dar būna galvos skaudėjimas ir vidurių sugedimas. Mazgok dažnai smegenis šiltu vandeniu. Neduok skorbylinių maistų ir saldumynų. Laikyk vaiką kuodaugiausiai ore, tik pridabok, kad galva būtų šalta, o kojos šiltos. Maudyk kasdien šaltame vandeny ir laikyk flanelinę juostą, ar marškinėlius ant vidurių.

Nuo dantų kalimosi kūdikiai tankiai suserga taip vadinama vasarine liga. Ženklais tos ligos yra vandenėtas mėšlas, žalias ir kartais su putoms, vėmimas ir troškulys. Priežastimis tos ligos būna užkrėstas oras ir netinkamas maistas. Vasarine liga sergant, maisto reikia duot mažai ir tai skystą. Geriausiu gėralu yra minkštas vanduo. Reikia laikyt kūdikį ramiai ir išvėdintame kambary arba ore, tas labai pagelbsti.

Ona Adomaitienė.

Iš "BOSTON AMERICAN"

Prezidento Tafto politiška šeimyna staigu išsigąsta, pamačiusi Roosevelto šmėklą, kuri lekia tiesiai į Baltąjį Namą.

Korespondencijos

Athol, Mass.

Atholio žmones beveik sunku prie žmonių prilyginti. Gyvena didžiausiame tamsume. Laikraščio ar knygos jiems beveik negalima įkalbėti. Vis, mat, bedieviška.

20 d. liepos pas tulą J. B. buvo katalikiškos vestuvės. Buvo 25 bačkutės alaus ir apie porą desėtkų gorčių degtinės. Vestuvės prasidėjo 20 liepos, o vinčiavojosi 21 d. Žmonės šauniai linksminosi visą dieną o, atėjus nakčiai, dar smarkiau pradėjo linksmintis. Devintoj valandoj jau kilo didžiausios peštynės. Greitai pribuvo 4 policistai. Kuomet pradėjo jieškoti peštukų, tai veselninkai pradėjo juos riebiais žodžiais vaišinti. Tuomet buvo suareštuotas gaspadorius ir dar 4 veselninkai. Subėgo galybės žmonių, kaip ant parodos. Tuomet dar du suareštavo. Jieško dar daugiaus. Du jau nuteisti pasimokėti: vienas $25, o kitas $10. Veselninkų sudo dar nebuvo. Jūs paklausite, kas tai per vyrai?

Tai pono Jakaičio agentai ir panelės švenčiausios draugijos nariai. Tai vis blaivininkai.

Atholyj neva nėra alinyčių, bet alaus daugiaus, negu Bostone.

4 liepos degė vieno lietuvio stuba. Tai žmogus bėdavojo ne dėl stubos degimo, bet kad sklepe buvo trįs bonkos alaus.

Tai matote, kokių blaivininkų išaugo po Jakaičio sparnu. Tasai šventas vyras daugiaus nieko nežino, kaip tik keikti bedievius. Bet jeigu Kristus pamatytų tokį savo kamarotą, tikrai nenorėtų į jį pažiūrėti.

F. L.

Williamstown, Pa.

Lietuvių pas mus šešios familijos, o pavienių bus apie 20. Bet tarpe jų yra didžiausias skirtumas. Vieni myli laikrasčius skaityti, o kiti, tamsybėje paskendę, kaip girtuokliavo, taip girtuokliauja. Mat, atsimena tėvynę Lietuvą. Paskui už nuodėmes pamato ir šaltąją. Bet, ar nevertėtų ir jiems pagalvoti, kad toksai gyvenimas, tai tik žudymas savo spėkų ir mėtymas ant nieko pinigų.

Jau ir taip svetimtaučiai iš mūsų juokiasi.

P. J. Gudruolis.

Pittston, Pa.

Susijungus L.S.S. VII-tam rajonui su Socialist Party Luzerne's paviete reikale statymo ir lietuvių kandidatų į pavieto viršininkus (1911 m. buvo drg. J. Alenskas, 9-tos L.S.S. kp. kandidatu—Recordes) pasidarė tame iškaščių, dabar per tam tikrą VII rajono komisiją 19 liepos tapo suorganizuota teatralška kuopa, kuri atloš teatrą naudai minėto rajono.

Gražu, kad pas draugus yra žodis ir darbas.

Širšinas.

Minersville, Pa.

19 liepos Liet. Sūnų dr-jos mėn. susirinkime A. Arbačiauskas įnešė klausimą apie I.W.W. A. J. B. plačiai papasakojo apie dabartinį unijos stovį. Išrinkta komisija susirinkimui sušaukti. Ant rytojaus po visą miestą buvo išgarsinta plakatais apie visasvietinę uniją. Vieni tą uniją girė, bet atsirado ir tokių, kurie ją peikė ir plėšė plakatus.

Vakare 22 liep. tiek daug susirinko mainierių rašytis į I. W. W., kad jau nei į svetainę netilpo. Susirinkimą atidarė A. Stravinskas ir J. Šiupaila. Plačiai kalbėjo apie visų unijų gerumą, kurių šiandien randasi 276. Visiems labai patiko. Paskui A. Banučauskas visiems aiškino, kad darbininkams užtenka vienos unijos. Prisirašė 101 narys, bet yra viltis, kad ant kito susirinkimo bus dvigubai. Nutarė susižinoti su aplinkiniais mainieriais ir parsikviesti kalbėtoją anglą. A. J. Banučauskas.

Perėjo gimnaziją.

Profesorius: Pasakyk man, Ickau, ar tu lankiai gimnaziją?

Ickus: Uf, aš jam visą pabaigiau.

Prof.: O kiek laiko mokinaisi?

Ickus: Ui, ten visai mokslo nereikia. Aš į vieną valandą apėjau visas aštuonias klesas.

Juokų kąsneliai.

Ponia Dumblienė.

(Feljetonėlis.)

Lawrence'o mieste gyvena labai žymi ponia Dumblienė. Nors jos tėvai ir pratėviai nebuvo dumblini, vienok ji įgijo šią keistą pavardę. Pakol męs prieisime prie ponios Dumblienės nuopelnų, aš čia noriu paaiškinti, kodėl ji tokią keistą pavardę įgijo. Gal sakysite, kad ištekėjo už pono Dumblino? Ji ištekėjo už garsaus p. Šunadvokačio (nesumaišykit su šunų advokatu!) Dalykas tame. Kuomet dar buvo gyvi p. Dumblienės tėvai, tai jie turėjo mažą mergaitę ir mažą kiaulaitę. Ta mergaitė ir kiaulaitė visuomet sykiu žaizdavo, sykiu valgydavo ir sykiu miegodavo. Vieną kartą tarnaitė buvo labai įpykus ir kirto pagaliu kiaulaitei, bet pataikė mergaitei, kurią ir užmušė. Kad išsigelbėti nuo tos bėdos, ji aprėdė mergaitės drabužiais kiaulaitę ir nunešė ją tėvams. Tėvai visai neatkreipė atydos ir pradėjo bučiuoti savo vaiką.

Kiaulaitė vis augo, o tėvai stebėjosi, kodėl ji vaikščioja ropomis. Paaugus tai kiaulaitei, pradėjo ją leisti mokyklon. Išsyk mokykloj taip gi visi buvo nustebinti iš tokio jos elgimosi, bet paskui visi prie to priprato ir skaitė ją už didelę juokdarę.

Ji pabaigė mokslą ir tapo suaugusia panele. Suprantama, kuomet žmogus įgyja mokslą, tuomet jau jis pradeda ir savo įpratimus mainyti. Tas pats buvo ir su p. Kiaulaite. Bet visgi ji tankiai užmiršdavo savo augštą stoną, puldavo ant žemės, pradėdavo kriuksėti ir bėgioti ropomis. Ji tankiai taip padarydavo susirinkimuose ir baliuose, bet visi jos tą darbą priimdavo už juoką.

Kuomet p-lė Kiaulaitė ištekėjo už vyro biznieriaus ir tautininkų vadovo p. Šunadvokačio, tuomet ji karštai pradėjo darbuotis dėl tėvynės labo. Ji taip atsižymėjo savo veikimu, kad net p. Širvydas atkreipė atydą ir pasisiūlė už sufliorį.

Ji visai pradėjo užmiršti savo prigimtus įpratimus ir visi manė, kad bus žymi veikėja. Bet deja! Prigimtis ir mokslą pergali. Vieną gražią dieną mūsų minėta veikėja ėjo laikyti prakalbų į moterų draugiją. Pakeliuj pamatė dumblyną ir užmiršusi, kad ji visuomenės veikėja, šoko į tą dumblyną, pradėjo kriuksėt, voliotis ir ropomis bėgiot. Išsivoliojus dumblyne, atėjo prakalbų laikyti. Nuo šio sykio ją pradėjo vadinti Dumbliene.

P-nios Dumblienės biografiją aprašė francūzų laikraščiuose mūsų ambasadorius Gabrys ir aš čia pasinaudojau jo triūsu. Bevardis.

RED. ATSAKYMAI.

A. B. STRIMAIČIUI, S.L.A. Centro sekretoriui. Analogiškas pranešimas tilpo "Laisvėje" N51. Atleiskite, bet męs labai mažai vietos turime.

PAPARČIO ŽIEDUI. Tilps tik branduolys. Nereik taip daug pasakojimų. Nuobodu.

J. ANIOLAUSKIUTEI. Juokų straipsnelyje yra labai mažai humoro. Gudriau.

J. KONKOLAUSKUI. Netilps. Perskaitykite seniau tilpusį straipsnį "Mūsų poetams".

SENAM KAREIVIUI. Ar sutinkate ant žymaus sutrumpinimo? Mintįs, žinoma, nebūtų iškraipytos. Labai stingame vietos. Yra tiesos, bet ne viskas.

Atsakyta laiškais: J. Šepečiui, P. Petroniui, J. Griniui, Širšinui, D. Alekšiui ir Senam Vincui.

MARGERIUI Chicagoje. Jūsų korespondenciją gavome. Pranešime atskiru laišku. Panaši taktika kažin, ar gera.

VIETINES ŽINIOS.

30 liepos Bostono Minicopal Courte atsibuvo teismas Lietuvių Ukėsų Kliubo pirmininko J. Tuinilos ir sekretoriaus J. Povilionio. Juosius skundė pati policija už alaus pardavinėjimą. Policijos liūdininkais buvo Vladas Jaskeliavičius ir Jurgis Ambrazas. Juodu būk tai sakę policijai, kad matę kaip kliubo viršininkai pardavinėjo alų. Betgi ant teismo jie visai kitaip parodė. Taigi J. Tuinila ir J. Pavilionis likosi išteisinti.

Ligi teismo už juos buvo užstatyta kaucija po $500.

Žmonės, kurie girdėjo kun. T. Žilinsko pamokslus paskutiniu du nedėldieniu, pasakoja, jog kun. Žilinskas pradėjo labai nešvariai užgaulioti jam nepatinkamus žmones. Ypač kun. T. Ž. užsipuola ant ekskursijų. Rodosi, tosios ekskursijos visai neturėtų kunigui taip rūpėti, nes žmonėms valia šiandien linksmintis, kaip jie nori. Ligišiol męs skaitėme kun. T. Ž. apšviestesniu kunigu, kuris turi šiek-tiek mandagumo ir nenori lygintis su atžagareiviškiausiais kunigais. Panaši kun. T. Ž. taktika nepakels jo garbės. Kaip girdėti, net visai ramųs žmonės pyksta už tuos pamokslus.

Karų darbininkų streikas faktiškai dar nepasibaigė. 1 rugpjūčio arbitracijos komisija pabaigtinai suformuluos įvykusį laimėjimą ir viską užbaigs formališkai. Tuomet bus aiški žinia, kada streikieriai stos į darbą.

2 rugpjūčio Bostono Arenoj atsibus streikierių massmitingas. Tuomet pabaigtinai bus aptarti visi reikalai.

Areštuoti šešių karų kompanijos divizijų superintendentai. Juos kaltina kreivoj prisiegoj. Mat, jie prisiekę, kad kompanija pavarė žmones, nes jie neklausė disciplinos. O iš teisybės, tai buvo nenorėjimas pripažinti unijos, dėlko ir kilo streikas.

Už juos užstatyta po $1000 Teismas atsibus, kuomet sugrįžš district attorney Pellitier.

Nedėldienį 4 rugpjūčio atsibus mėnesinis susirinkimas D. L. K. Vytauto draugijos antroj valandoj po pietų. Nariai kviečiami atsilankyti.

Nedėlioj, 4 rugpjučio, 7 v. vakare socijalistų svetainėj, 376 W. Broadway, So. Bostone, atsibus 60 kp. L. S. S. prakalbos. Tai pirmos po vasaros karščių prakalbos. Kalbėt yra užkviesti visi gerieji So. Bostono kalbėtojai.

Susikulus subway karams ties Pleasant st., susižeidė 11 žmonių.

Paskutinis išpardavimas vasarinių čeverykų, kuriuos galima gauti už pusę prekės. Nepamirškit užeiti pas mus. Tamošaitis ir Yurgeliunas 233 Broadway, So. Bostone.

Skaitytojams.

Meldžiame visų tų "Laisvės" skaitytojų, kurių prenumerata jau pasibaigė ir kurie gavote nuo Administracijos paraginimą panaujinti ją, kad pasiskubintumėte atnaujint, nes męs būsim priversti Jums "Laisvės" siuntinėjimą sulaikyti.

"L." Administracija.

Severos gyduolės pagelbės jums, jeigu jas pavartosit priešai ligų, kurioms jos yra skirtos. Kuomi sergi?

Nieko Istabaus,.....

kad jaučiatės negerai ir esate nusidėvėję, jeigu savo viduriams leidote nusilpnėti, ir virškinimą turite blogą ir kenčiate nuo užkietėjimo. Vienok, kam reik jums taip kentėti, jeigu

SEVEROS

SKILVINIS KARTUMAS

(SEVERA'S STOMACH BITTERS)

gali kiekvienoj valandoj išvesti jus ant svaikatos kelio. Žmonės vartoja jį nuo trisdešimties metų, atsitikus stokai apetito, nevirškinimui, vėjams, užkietėjimui, dispepsijai ir abelnam nusilpnėjimui, kas viskas paeina nuo silpnų vidurių—ir pasekmės visados yra geros. $1.00

Sekanti laiškai yra prisiųsti savanoriai ir verti skaitymo:

Florida, N. Y.

Ponia Liudwika Walencis rašo:
"Vartojau Severos Skilvinį Kartumą ir galiu jį patarti kiekvienam. Ta gyduolė labai man gelbėjo.

Rockfall, Conn.

P-as Adam Wolka rašo:
"Nuo daugelio mentų kentėjau nuo įvairių vidurinių sujudimų ir niekas man negelbėjo, pakol Severos Skilvinio Kartumo nepradėjau vartoti. Persitikrinau, kad tai yra puikus sustiprinantis vaistas.

Drugys "Szieninis"

yra liga, apsireiškianti paprastai vasaros pabaigoj, arba rudenį, o jos priežastimi yra, rodosi, belekiojančios ore dulkės nuo žolynų, rugių, miežių ir kitų javų. Kaikurie žmonės gauna nuo to katarą kvėpavimo kanaluose. Jeigu turite niežimą nosyj, gerklėj ir akyse, jeigu yra vandeninis varvėjimas, čiaudėjimas ir kvėpavimo sunkumas, lyg prie astmos, tai nemislykit ilgai, tik pradėkit vartoti gyduoles vadinamas

Severos Mostis nuo Kataro

(Severa's Catarrh Balm) Prekė 25 centai.

Parsiduoda visur aptiekuose. Neimkite kitokių. Jeigu jūsų aptiekorius neturėtų, rašykit mums. Nurodymai lietuvių kalboj. Gydytojo patarimas už dyką.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

TEISINGIAUSIA IR GERIAUSIA LIETUVIŠKA

APTIEKA

Sutaisau receptus su didžiausia atyda, nežiūrint, ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Tai vienatinė lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoj. **Gyduolių galit gaut, kokios tik pasaulyj vartojamos.** Galit reikalaut per laiškus, o aš prisiųsia per expresą.

Aptiekorius ir Savininkas

K. ŠIDLAUSKAS

226 Broadway, kamp. C St.

SO. BOSTON, MASS.

Telephone So. Boston 21014 ir 21013.

Mainantiems adresus.

Kurie norite permainyti "Laisvės" siuntinėjimo adresą, malonėkite neatbutinai prisiųsti savo **seną adresą**, t. y. kokiu buvo laikraštis lig šiol siunčiama ir **naują**, t. y. tą, kuriuo norite, kad butų Jums laikraštis dabar siunčiamas, kitaip adresą permainyt negalėsime.

Administracija.

Dr-stė Liet. Taut. Brol. Pašelpos vardu

L. K. Gedemino No. 1

Ant Town of Lake, Chicago, Ill.

ADMINISTRACIJA:

Prezidentas K. K. Strzyneckis, 4602 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Vice-Prez. St. Ragauskis, 4612 S. Wood st., Chicago, Ill.

Protokolų Rašt. A. A. Poška, 4623 S. Marshfield Ave., Chicago, Ill.

Finansų Rašt. F. Yaugel, 4606 S. Paulina st., Chicago, Ill.

Iždininkas A. J. Beržynskis, 4600 S. Paulina st., Chicago, Ill.

Organo užžiūrėtojas A. M. Barčius, 4649 So. Ashland Ave., room 5 Chicago, Ill.

Akušerka

F. STROPIENE

Pabaigusi kursą **Womans Medical College, Baltimore, Md.**

Pasekmingai atlieka savo darbą prie gimdymo, taipgi suteikia visokias rodas ir pagelbą įvairiose moterų ligose.

OFFISAS RANDASI:

30 W. Broadway

SO. BOSTON, MASS.

A. G. Groblewski

COR. ELM & MAIN STS., PLYMOUTH, PA.

SAVININKAS IR FABRIKANTAS

Garsių Lietuviškų—Lenkiškų Vaistų

ŽMIJECZNIK

Perkant žiurėk kad būtų toji markė.

Perkant žiurėk, kad butų ta markė, o gausi teisingai.

Geriausia gyduolė nuo Skaudėjimo Galvos, Kataro, Pečių, Krūtinės, Sąnarių, Reumatizmo, Šalčio, Neuralgijos ir įkandimo visokių vabaliukų.

Egiutero No. 1.	
Egiutero No. 2.	
Žmijecznik	25c., 50c.
Gumbo Lašai	
Meškos Mostis	
Trejanka	
Linimentas Vaikams	
Gyduolės nuo Kosulio	
Liepų Balsamas	
Antylakson dėl Vaikų	
Miltelai Vaikams nuo Kirmėlių	25c.
,, nuo Kirmėlių dėl suaugusių	25c.
Vanduo nuo Akių Skaudėjimo	25c.
Ugniatraukis	25c.
Skilvio Lašai	
Gyduolės užlaikymui Viduriu ir Kruvinosios	25c.
"Uicure" arba gydymas Reumatizmo	$3.50
Gyd. dėl nemalimo Pilvo	50c.
Miltelai apstabdymui Galvos Skaudėjimo	10c.
Lašai nuo Dantų Skaudėjimo	10c.
Mostis nuo Gedimo ir Prakaitavimo Kojų	25c.
Geležinis Sudrūtintojas	50c.
Vaistas Nutildymui Vaikų	25c.
Vaistas nuo Papauto (Corns)	15c.
Gyduolės nuo Grippo	$1.25
Plaukų Apsaugotojas	50c.
Muilas Plaukų Saugotojas	10c.
Miltelai nuo Kepenų	35c.
Valytojas Plėmų Draugas	25c.
Rožės Balsamas	25c.
Kinder Balsamas	25c.
Bobriaus Lašai	50c.
Švelnintojas	35c.
Kraujo Valytojas	$2.00
Nervų Ramintojas	$1.00
Egzema arba Odos pas Vaikus	$1.25
Groblevskio Pleistras (Kaštavolo)	25c.
Pamada Plaukams Augimase	25c.
Uchotyna nuo Skausmo	50c.
Gyduolės nuo Rid	15c.
Vengriškas Tais	25c.
Inkstų Vaistas	$1.00
Inkstų Vaistas (-)	25c.
Akinės Dulkelėms ant arba	
Gydymas nuo korbuto abelnai Skausmų	$1.25
Gyduolės ir M	$2.00
ir Nieżų Pervinės	$2.00
Gyd. ir Mostis nuo Ligos	$50
Gyduolės nuo—	

Kiekviena gydyklos štornikas taip-gi privalo turėti savo štoruose ant Lietuviškas tautiečiai reikalo pardavimo, savo štorniką nusiųsdami, gali išduoti pinigus pirkti ir t. t. apgavikams tose dovanai kuri, rašykite pareikalaudami, nes iš to geras užkalaudamas mūsų tyras Lietuvis darbis, iš kas męs gvarantuojame. Viskas Gerai.

Antrašu:

ALEXANDER GROBLEWSKI

COR. ELM & MAIN STS., PLYMOUTH, PA.

Męs savo sandėliuose užlaikome puikiausią

SENĄ KENTUCKES DEGTINĘ

Pamėginkite ypatingai žemiau nurodytas:

MONOGRAM DEGTINE	kvorta—50c	gorčius—	$2.00
B ,,	,, 65c	,,	2.50
LYME BEACH ,,	,, 75c	,,	2.50
EGG ROCK ,,	,, 1.00	,,	3.50
ROWES WHARF ,,	,, 1.00	,,	3.50
BOSTON LIGHT ,,	,, 1.00	,,	3.50
SHOEMAN'S FAVORITE	,, 1.00	,,	3.50
KEITH'S PRIDE	,, 1.25	,,	4.50

Taipgi užlaikome Vyną, Džinę ir Brandę.

BURKE, GALLAGHER & CO.

396 ATLANTIC AVE., NEAR ROWES WHARF BOSTON, MASS.

DIDŽIAUSIA DARBININKŲ SĄVAITINIS LAIKRAŠTI

"KOVA"

LEIDŽIAMAS LIET. SOC. SĄJUNGOS AMERIKOJE

"KOVA" taina moksliškus, politiškus, bet visiems suprantamus straipsnius.
"KOVOJ" rašoma apie darbininkų gyvenimą, vargus ir nurodoma, kaip išvengti juos.
"KOVOJ" rašoma apie viską teisybę ir drąsiai skelbiama socijalizmo eja.
"KOVA" triaušas darbininkų laikraštis.
"KOVA" pluoja žinias iš viso svieto.
"KOVA" ntarš **$2.00** Amerikoj ir kitur.
Prisiųsk savo adresą, o gausite vieną "Kovos" num. pažiūrėjimui DYKAI. Nauju metų "Kova" išeina tokia kaip "Keleivis".

"Kova" 1815 E. Moyamensing Ave. PHILADELPHIA, PENN'A.

DIDŽIAUSIA BOSTONE

SANKROVA {OLSELIS}

Vyno, Viskių Likierių, Degtinės, Rusiškos "Monopolkos", Šampo, Alaus, Eliaus ir visokių importuotų gėrimų.

Jei nori su gėrymų ant Velykų, kurie tavo sveikatai nekenktų, tai ateik pas. Sykį pas mus atsilankęs, ateisi visada ir savo draugus atsivesi. Jeigu negalit atsilankyti pas mus, tai reikalaukit per laiškus, o męs pasiųsim orderius per expresą. Rašykite lietuviškai šiuo adresu:

WILLIAM ZAKON & CO.

21-2 Cross St., Kampas Endicott St., netoli Haymarket Square Boston, Mass.

MĖNESINIS LIETUVIŲ ŽURNALAS

Užsirašykit 'Lietuvių Žurnalą'

Išeina kartą į mėnesį ir prekiuoja tik 50c metams. "Lietuvių Žurnalas", yra tai savo rušies laikraštis. Jame nėra vietos polemikai ir korespondencijoms, telpa vien tik rimtų mokslo šakų ir beletristikos straipsneliai. Bet viena ypatybė — tai užklausimai ir atsakymai. Męs atsakysim visiems mums visus klausymus, nežiurint kas ir apie ką bus klausiama. Tai yra ideališkas namų svečias. Adresuokite:

Lietuvių Žurnalas", 1607 No. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Moterims

Geriausia karščiuose užeiga atsivėdint ir išsigert šaltos su "Ice cream" sodės pas K. Šidlauską, 226 Broadway, kamp. C st., South Boston, Mass.

Jurgis Urbšaitis, moterų ir vyrų kostumeriškas kriaučius, siuva visokias drapanas, taipgi išvalo, prosina, sutaiso ir nudažo. 255 Broadway, So. Boston, Mass.

Vienatinis So. Bostone lietuvis šiaučius, kuris užlaiko naujus čeverykus, taiso senus, uždeda robus ir šainina. Darbą atlieka gerai ir pigiai. Taipgi užlaiko cigarus ir cigaretus. Prašo atsilankyti. Antanas Abazorius, 207 C st. kamp. Silver st., So. Bostone.

Neliks Blakių!

Petras Bartkevičia turi tokių proškų, kad kaip tik išbarstysit, kur yra blakių, tuojaus neliks nė vienos. Blakės į minutą prapuola.

Prisiųskit **35 centus.** Su prisiuntimu per pačtą 60c. Siųskit stamposus.

P. BARTKEVIČIA
877 Cambridge St.,
E. Cambridge, Mass.

PARDAVIMAI.

PARSIDUODA didelė ir maža stuba. Galite gauti ant lengvo išmokesčio. Atsišaukite pas

G. Gerden,
28 Melville Ave., Norwood, Mass.

LIETUVI! Kodėl moki $15.00 ar $18.00 už ruimus So. Bostone ir dar turite bijot valkatų, ateikite pas mane, o aš duosiu 4 ruimus su gazais, skalbynėm ir šaltierium už $9.00, o 5 tokius pat ruimus—už $10.00 ant mėnesio. Priimame su vaikais. Į Bostoną galima nueit pėkščiam i 15 minutų. Ateikite pas

H. FINSTEIN
13 Jordon Place, arti Sixth Street
Cambridge, Mass.

"Liaudies Dainos"

Dainų rinkinyje telpa geriausių mūsų dainių eilės, būtent V. Kudirkos, P. Vaičaičio, Jovaro, Strazdo, Seno Vinco, Smūtkelio ir kitų. Dainų rinkinin įeina ir revoliucijos bei kovos dainos.

"Liaudies Dainos" skiriamos mūsų deklamatoriams ir deklamatorkoms. Kiekvienas vaikinas ir mergina privalo šiandien pasirodyti ant steičiaus, kaipo deklamatoriai.

"Liaudies Dainose" surinktos eilės, kuriose apdainuojama žmonių vargai ir rūpesčiai, o taip-pat ir viltis geresnės ateities.

Todėl "Liaudies Dainas" privalo kiekvienas nusipirkti. Kaina 15c.

"LAISVĖ"
242 Broadway, So. Boston, Mass.

Ei, Lietuviai!

Kuriems reikia maliavoti (paintyti) namai iš lauko ar iš vidurio, ar popieromis išlipinti ruimai ir t. t., kreipkitės pas lietuvišką painterį, nes atliekam darbą gerai ir pigiai. Žinokit, kad pas mus meisteriai dirba net iš paties Londono. Visada kreipkitės pas:

Jackus Starkevichia
125 Bolton st., So. Boston, Mass.

Pajieškau partnerio

Man yra reikalingas partneris prie čeverykų ir kitokių daiktų krautuvės. Biznis jau nuo seniai išdirbtas ir galima daryt gerą pragyvenimą. Susidėjus dviem galima būtų biznį padidint. Atsišaukit į "Laisvės" red., 242 Broadway, So. Boston, Mass.

KNYGOS

gaunamos "Laisvės" spaustuvėj.

ČENSTAKAVO KLIOŠTORIAUS SLAPTYBĖS arba kruvini Domazo Macocho darbai. Su pav..	15c
LEKCIJOS APIE ATSKIRIMO ŽENKLUS	15c
MOKSLAS RANKAŽINYSTĖS arba kaip pažinti žmogaus ateitį ir praeitį pagal delno ruožus ir nago žydėjimą	15c
MEILĖS KARŠTLIGĖ	20c
VADOVAS keliaujantiems į Ameką ir iškeliaujantiems	15c
REVOLIUCIJOS ATBALSIAI	15c
AR YRA DIEVAS?	25c
GREIČIAUSIAS PAMOKINTOJAS ANGLIŠKOS KALBOS	25c
SOCIJALDEMOKRATŲ PAŽVALGOS IR REIKALAVIMAI	10c
NAUJAUSIOS DAINOS ir EILĖS	20c
NAUJOS KANTIČKOS arba politiškos giesmės	30c
PASAULIŲ RATAS	25c
POKAHONTAZA Indijonų Karalaitė. Istoriška pasaka	15c
BALTAS RUBAS	15c
LIAUDIES DAINOS	15c

Taipgi galite gauti įvairiausių laiškams popierų su gražiausiomis kvietkomis ir pasveikinimais. Tuzinas 25c., šimtas—70c., tūkstantis—5 dol.

Ką-nors užsisakydami visada adresuokit taip:

"LAISVĖ"
242 Broadway, So. Boston, Mass.

—AR ŽINAI, tamista, kiek yra planetų?
—Gi, perkūnas jas žino,—ar tik ne aštuonios?!
—Tai didžiųjų,—o kiek mažųjų?
—Ar dar yra ir mažosios?
—Žinoma, yra. Perskaityk knygą "PASAULIŲ RATAS" ir matysi, kad yra planetų, bet ir kas, ir kaip jas atrado.
Knygą "PASAULIŲ RATAS" galit gauti tik už **25 centus** pas

J. STROPUS
30 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Telephone So. Boston. 845 M

DR. F. MATULAITIS

495 Broadway
SO. BOSTON, MASS.

Valandos:
Nuo 12-2 dieną ir nuo 7-9 vakare.
Nedėliomis iki 3 val. po piet.

Lietuviška KRIAUČKA

Gerbiamos Lietuvaitės, pranešu jums, kad ikišiol gyvenau ant D st., o dabar persikėliau ant Broadway po No. 242½, ant antrų lubų. Siuvam visokius moteriškus žieminius ir vasarinius drabužius (rūbus), taipgi ir dėl jaunavedžių. Viską atliekam kuonogeriausiai. Prašome visada kreiptis po šiuo adresu:

ONA CZEPULIONIS
242½ Broadway, So. Boston, Mass.

SENIAUSIAS RUSIŠKAS

DAKTARAS

B. L. BERNARD

Praneša, jog jo offisas prie **195 Dorchester St.**, So. Boston, Mass., yra atdaras nuo 4 iki 5 val. po piet, o prieš tą ar po to laiko telefonuokite 160 South Boston arba 524 Roxbury. Gyvenimo vieta 19 Gaston St., šale Warren St., Roxbury, Mass,

LIETUVIŠKAI-LENKIŠKAI-RUSIŠKAS

DAKTARAS

Gydytinis mūs tautietis Medicinos Profesorius Massachusetts valstijos. Jau arti 18 metų, kaip aš pasekmingai gydau ir atlieku operacijas. Tėmyk!!! Neik ieškot manę į aptieką ant kampo po mano ofisu, bet lipk vienais trepais augštyn iš num. 7 Parmenter St. Durys mano ofiso nuteptos baltai, o viršui jų ant lentos didelėm raidėm parašyta "Lenkiškas Daktaras". Offiso valandos: nuo 9 iki 11 ryto, nuo 1 iki 2 po piet ir nuo 6 iki 9 val. vakare.

DR. M. ZISELMAN
7 Parmenter St., Boston, Mass.
Telephone Richmond 1967-R.

J. P. TUINILA

Užlaikom didelę

Krautuvę

Deimantų, Laikrodžių Waltham ir Elgin, ir Šliubinių Žiedų. Užlaikom keliaujančius agentus ir orderius paimam ir pristatom į namus. Užlaikom taipgi **Didelę Sankrovą DRAPANŲ:** Vyrams Siūtus, Overkotus ir Marškinius. Duodam ant bargo ir ant išmokesčio.

822 Washington Street
BOSTON, MASS.

Mūsų agentai: J. A. Peldžius, J. Pocius J. Pociunas, Liudvikas Davalga ir F. S. Simanskis.

HARRISON GAFNEY'S

DISPENSARE

Jau 20 metų nuo įsteigimo.

229 Harrison Avenue
Arti Broadway, BOSTON, MASS.

Patarimai DYKAI!

Šiokiomis dienomis atidaryta nuo 9 iki 8 val. vakare. Šventadieniais nuo 10 ryte iki 4 po piet.

Gydome visokias ligas Vyrų, Moterų ir Vaikų ir taisome DANTIS.

Ateidamas atsinešk šį apgarsinimą.

ADVOKATAS

ATLIEKU VISOKIUS REIKALUS

Nelaimes, Skundus, Reikalavimus, Ukesiškas Popieras, ir visokius teismo dalyus.

Cia galit susikalbet rusiškai.

ALEXANDER ROSE
294 Washington St., ruimas 330
BOSTON, MASS.

Office Telefonas Main 3307.
Gyvenimo vietos Tel. 521-J Milton.

Notary Public Justice of the Peace

"Feeling Better Already Thank You!"

Mielai aš pakalausiau jūsų patarimo ir ištitryniau su

Dr. Richter'io Pain-Expelleriu.

Dingo skaudėjimas kaklo ir diegimas šone, jaučiuos visiškai gerai. Privalo būti kiekvienos šeimynos šepetėj. Sergėkis nuo primėgdžiotų. 25c. ir 50c.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York.
Richter'io Congo Pilės yra geros nuo vidurių sukietėjimo. 25c. ir 50c.